

	Методична комісія вчителів початкових класів СЗШ №2 працює над проблемою: «Впровадження у навчально-виховний процес новітніх технологій як засобу створення умов для розвитку та самореалізації особистості учня»
	Основними напрямками роботи методичної комісії є: - Всебічний розвиток юної особистості, вдосконалення методичної культури кожного педагога. - Системне впровадження в практику освітніх технологій та інновацій. - Розвиток в учнів самостійного критичного та креативного мислення, здійснення індивідуального підходу до кожної особистості. - Дбати про те, щоб школа була: «Школою радості для учнів. Школою творчості для вчителя. Школою спокою для батьків»
	Методична комісія вчителів початкових класів СЗШ № 2 складається з 7 вчителів. Всі вчителі мають вищу педагогічну освіту (100 %). Із них мають кваліфікаційну категорію: вищу – 5 чол. – 62,5 % I – 2 чол. – 25 % II – 1 чол. – 12.5 % 4 вчителі (50 %) мають звання «вчитель – методист», 2– (25 %) – «старший вчитель».
	Колектив вчителів початкових класів – творчий колектив, в якому працюють обдаровані учителі, які мають високу науково-теоретичну і методичну підготовку, досконало володіють сучасними формами і методами навчання. Весь час спрямовують свою діяльність на вдосконалення та систематичне впровадження інноваційних форм навчально-виховної роботи з учнями. Результатом їх діяльності стають нові моделі, методи, технології навчання і виховання. Вчителі намагаються створити такі умови для розвитку особистості, за яких розкриваються унікальні здібності, властиві кожній дитині, виховується активний громадянин демократичного суспільства, будівник могутньої держави. Кожний педагог постійно вдосконалює свою педагогічну майстерність. Замислюються над тим, як зробити дітей активними учасниками навчально-виховного процесу, навчити їх думати, проникати в суть явищ. Кожного класовода хвилює питання, як зробити навчання цікавим. Кожний педагог початкової ланки – талановитий, творчий вчитель, працює з відкритим серцем. Їх очі світяться яскравим вогником, що освітлює життєвий шлях вихованців.
	Традицією методичної комісії вже стало проведення засідань у нетрадиційній формі. - Методичний фестиваль - Круглий стіл - Тренінг - Методичні орієнтири - Аукціон ідей - Творча студія - Спільне засідання з вчителями англійської мови, які викладають в початковій школі

	Сьогодні ми презентуємо чергове засідання методичної комісії у формі ділової гри «Найрозумніший», учасниками якої може стати кожен з присутніх. Ця гра пройде в два етапи: теоретичний і практичний.
	Епіграфом до нашого засідання стане вислів британського педагога і філософа Джона Локка «Навряд чи є що – небудь більш важливе для знання, для спокійного життя і для успіху будь-якої справи, ніж уміння людини мислити» Навіщо людям учитися мислити критично?
	В одному царстві жили собі люди. Жили добре, багато, дружно. Поважали старших, пестили та навчали молодших, любили співати, сміятись, вирощували та дарували один одному квіти. І всі воно були щасливі. Одного разу люди домовились пофарбувати всі будинки у царстві в білий колір, щоб їх будівлі були такими ж безхмарними, як і їхнє життя. Домовилися та й зробили. Так і жили: любо та втішно. Але йшов час, у царстві з'явився Злий Чаклун і здивувався, що все так прекрасно у житті звичайних людей. Найбільше дратували його білі будинки, сміх дітей та квіти. І вирішив він змінити життя людей, завести у царстві свій порядок. Але як протистояти такій великій кількості щасливих та дружніх людей? Думав – думав та й придумав. На те він і Злий Чаклун. Зачарував царя цього царства, а сам сів на його трон. Наступного дня мешканцям оголосили, що тепер у них почнеться нове, краще життя. А щоб відзначити початок нового життя, цар хоче поновити фарбу на будинках. Люди зраділи тому, що цар дбає про їхній добробут. І будинки були перефарбовані. Але Чаклун додав до білої фарби одну краплю чорної і колір будинків ледь-ледь змінився – будинки стали сірими. Через місяць люди звикли до нового забарвлення, та все ще вважали, що їх будинки білі, а життя щасливе. Але через деякий час усе повторилося. Тільки тепер Чаклун додав до білої фарби дві краплі чорної. А потім три краплі, чотири, п'ять... І з часом будинки жителів царства стали чорними, а життя нещасливим: зів'яли квіти, затиш сміх, не лунали більше пісні. Та люди цього так і не помітили. Зло перемогло. Злий Чаклун перетворив біле на чорне, щастя на горе. «Антиказка з нещасливим кінцем» - скажете ви. Ні, насправді це урок суспільству та вчителю, бо щасливе суспільство не виникає саме по собі. Сучасні діти приходять до школи з бажанням діяти, причому діяти успішно. Їм подобається на уроці не просто слухати, а ставити запитання, приймати рішення, придумувати, фантазувати. Якщо вчитель постійно організовує на уроках таку діяльність, то навчання буде успішним, а здобуті знання якісними. Коли вчитель вирішує для себе, що у своїй роботі буде використовувати методи формування і розвитку критичного мислення, він повинен усвідомлювати, що навчити учнів мислити критично з першого уроку фактично не можливо. Критичне мислення формується поступово, воно є результатом щоденної кропіткої роботи вчителя і учня, з уроку в урок, з року в рік. Як пізнання нотної грамоти ще не робить людину музикантом, так і знання правил мислення та переліку логічних помилок ще не навчає майстерності критичного мислення. Щоб стати музикантом, людина мусить тренуватися у грі на тому чи іншому інструменті, практично опановувати музичну майстерність. Аналогічно, щоб набути навичок критичного мислення, слід тренуватися, застосовуючи одержані знання спочатку в засвоєнні навчальних прикладів, потім у самостійних вправах з виявлення, ідентифікації і подолання все більш складних помилок і хитрощів.
	Що ж таке критичне мислення? Це здатність людини: - чітко виділяти проблему, яку необхідно розв'язати; - самостійно знайти, обробити і проаналізувати інформацію;

	- логічно побудувати свої думки; - навести переконливу аргументацію; - здатність мислити мобільно, обирати єдино правильне розв'язання проблеми; - бути відкритим до сприйняття думок інших і одночасно принциповим у відстоюванні своєї позиції.
	Цілі та завдання технології критичного мислення: 1. Формування пізнавального інтересу в учнів та розуміння мети вивчення даної теми. 2. Розвиток внутрішньої мотивації до цілеспрямованого навчання. 3. Підтримання пізнавальної активності учнів. 4. Спонування учнів до порівняння отриманої інформації з особистим досвідом і на її ґрунті формування аналітичного судження. 5. Розвиток критичного способу мислення.
	Критичне мислення має такі характеристики: 1. Самостійність. Ніхто не може мислити за людину, висловлювати її думки, переконання, ідеї. Мислення стає критичним, тільки якщо носить індивідуальний характер. 2. Постановка проблеми. Критичне мислення досить часто починається з постановки проблеми, адже її розв'язання стимулює людину мислити критично. Початок розв'язання проблеми – це збирання інформації про неї, бо роздумувати «на порожньому місці» практично неможливо. 3. Прийняття рішень. Закінчення процесу критичного мислення – це прийняття рішення, яке дозволить оптимально розв'язати поставлену проблему. 4. Чітка аргументованість. Людина, яка мислить критично, повинна усвідомити, що часто одна і та ж проблема може мати декілька розв'язань, тому вона повинна підкріпити прийняте нею рішення вагомими, переконливими власними аргументами, які б доводили, що її рішення є найкращими, оптимальними. 5. Соціальність. Людина живе в соціумі. Тому доводити свою позицію людина повинна в спілкуванні. У результаті спілкування, диспуту, дискусії людина поглиблює свою позицію або може щось змінити в ній.
	Не можна виділити чіткий алгоритм дій учителя з формування критичного мислення в учнів. Але можна виділити певні умови, створення яких здатне спонукати і стимулювати учнів до критичного мислення. Головними з них є такі: 1. Час. Учні повинні мати достатньо часу для збору інформації за даною проблемою, її обробки, вибору оптимального рішення. Робота з формування критичного мислення може вестись не тільки на уроці, а й перед ним, і після нього. 2. Очікування ідей. Учні повинні усвідомлювати, що від них очікується висловлення своїх думок та ідей у будь-якій формі, їх діапазон може бути необмежений, ідеї можуть бути різноманітними, нетривіальними. 3. Спілкування. Учні повинні мати можливість для обміну думками. Внаслідок цього вони можуть бачити свою значущість і свій внесок у розв'язання проблеми. 4. Цінування думок інших. Учні повинні вміти слухати і цінувати думки інших. При цьому вони мають усвідомлювати, що для знаходження оптимального розв'язання проблеми дуже важливо вислухати всі думки зацікавлених людей, щоб мати можливість остаточно сформулювати власну думку з проблеми, яка може бути скоригована «колективною мудрістю».

	5. Активна позиція. Учитель повинен створити середовище, вільне від жартів, глузувань. Учні повинні займати активну позицію у навчанні, отримувати справжнє задоволення від здобування знань. Це стимулює їх до роботи на складнішому рівні, до прагнення мислити нестандартно, критично. 6. Віра в сили учнів. Учні повинні знати, що їм можна висловлювати будь-які думки, мислити поза шаблоном. Вони мають бути впевнені, що можуть внести свою «цеглинку» у зведення «будинку», яким є розв'язання проблеми. Така організація педагогічної діяльності вимагає від учителя оволодіння новими методами роботи, впровадження нових педагогічних технологій, необхідності самому вчителю вчитись, творити, розвиватись і самовдосконалюватись.
	Під педагогічною технологією розуміється система діяльності вчителя, спрямована на взаємодію з учнями, в якій гарантується досягнення конкретно визначеного, очікуваного результату завдяки чітко спланованій послідовності дій, ретельно визначеному набору форм і методів роботи та вчасно проведеної корекції. Урок критичного мислення має певну структуру та складається з п'яти основних етапів. - Розминка - Обґрунтування навчання - Актуалізація - Усвідомлення змісту - Рефлексія
	Розминка. – замінює так звані організаційні моменти уроку; Головна функція – створення сприятливого психологічного клімату на уроці. Теплий психологічний клімат сприяє кращому засвоєнню матеріалу, підвищенню авторитета вчителя, психологічному розвантаженню учнів. Наприклад, метод «Збери слово». На початку уроку дітям роздаються картки із літерами «С» «Х» «У» «І» «П». Прощу дітей відповісти на запитання «Яким я хочу бачити себе на уроці?» одним словом; відповідь повинна починатися з отриманої букви (наприклад, старанним, хорошим, інформованим, приємним, уважним тощо.) Далі з поданих літер складається слово «УСПІХ», вчитель і учні бажають успіху на уроці один одному.
	Обґрунтування навчання. Етап передбачає постановку мети уроку, розвиток внутрішньої мотивації до вивчення конкретної теми та предмета в цілому (для чого вивчається даний матеріал, що вимагається від них на уроці). Навчальний матеріал засвоюється краще, бо учні розуміють його конкретну практичну значимість для кожного з них; чітко знають, що вимагається від них на уроці. Тут доцільно використати метод «Прес». Він допомагає навчитися знаходити вагомі аргументи і формулювати свою думку відносно спірного питання, вистроїти свої ідеї у вигляді чіткої логічної структури. Для молодших школярів це може виглядати так: - я вважаю..(висловлюємо думку) - тому що(пояснюємо причину) - наприклад (наводимо приклад) - отже (формулюємо висновок) Шкала оцінювання ставлення суб'єкта до об'єкта.

	Мета: для учнів – сформулювати власне ставлення до об’єкта, для вчителя - сприяти організації в класі дискусії, виявленню різних думок у ставленні учнів до певної проблеми. На дощці накреслена шкала, діти одержують спеціальні картки (це може бути папір для запису, який клеїться). Завдання: підписати аркуш та приклеїти його на накресленій шкалі відповідно до власної думки на відповідне місце: ближче до «так» або «ні» («добре» чи «погано»). Як ви вважаєте: коли йде дощик, це добре чи погано? Подумайте і позначте свою думку на цій шкалі. Це поганоЦе добре 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 - Чому ви так вважаєте? Поясніть вашу думку. Учитель пропонує кільком учням (з протилежними поглядами на проблему) аргументувати свою думку щодо того, що спонукало їх оцінити своє ставлення саме так. Гра “Добре чи погано?” Мета: продемонструвати наявне протиріччя – одне і те ж явище природи одночасно є і хорошим, і поганим у залежності від точки зору: для кого чи для чого. Завдання: учні по черзі відповідають на запитання, передаючи мікрофон один одному. Перший говорить про позитивне, другий про негативне і т.д. Як ви вважаєте: коли йде дощик, це добре чи погано? Починайте відповідь словами: “Коли йде дощик – це...” Наприклад: Коли йде дощик – це добре, тому що починають рости квіти. Коли йде дощик – це погано, тому що вода може затопити підвал будинку. Після обговорення вчитель робить висновок: - Отже, дощ – це природне явище, і ставлення до нього різних людей може бути різним у залежності від ситуації.																
	Актуалізація. На цьому етапі відтворюються знання, вміння, встановлюється рівень досягнень з теми, потрібних для наступних етапів уроку. На даному етапі уроку створюються умови для «відкриття», самостійного здобування знань; підвищується роль учня на уроці. Тут можна використати метод «Знаємо – Дізнаємось – Дізналися» Після контролю знань , діти, відтворюють, що їм уже відомо з даної теми, під керівництвом вчителя визначають, чим будуть збагачені дані знання. <table><tr><th>Що ми знаємо?</th><th>Про що дізнаємось?</th><th>Про що дізналися?</th></tr><tr><td>Рослини – зелене диво.</td><td rowspan="2">Як живуть рослини.</td><td rowspan="7"></td></tr><tr><td>Рослини – зелені друзі.</td></tr><tr><td>Рослини – краса життя.</td><td>Як рослини живляться, дихають.</td></tr><tr><td>Людина пізнає світ.</td><td rowspan="2">Чи вміють рослини рухатись.</td></tr><tr><td>Рослини різняться будовою, розміром, умовами життя та його тривалістю.</td></tr><tr><td>Рослини одного виду подібні між собою, а різних видів – не схожі.</td><td>Яке значення має для рослин кожен орган.</td></tr><tr><td>Рослини складаються з частин, які називаються органами.</td><td>Чому рослини – це живі організми.</td></tr></table>	Що ми знаємо?	Про що дізнаємось?	Про що дізналися?	Рослини – зелене диво.	Як живуть рослини.		Рослини – зелені друзі.	Рослини – краса життя.	Як рослини живляться, дихають.	Людина пізнає світ.	Чи вміють рослини рухатись.	Рослини різняться будовою, розміром, умовами життя та його тривалістю.	Рослини одного виду подібні між собою, а різних видів – не схожі.	Яке значення має для рослин кожен орган.	Рослини складаються з частин, які називаються органами.	Чому рослини – це живі організми.
Що ми знаємо?	Про що дізнаємось?	Про що дізналися?															
Рослини – зелене диво.	Як живуть рослини.																
Рослини – зелені друзі.																	
Рослини – краса життя.	Як рослини живляться, дихають.																
Людина пізнає світ.	Чи вміють рослини рухатись.																
Рослини різняться будовою, розміром, умовами життя та його тривалістю.																	
Рослини одного виду подібні між собою, а різних видів – не схожі.	Яке значення має для рослин кожен орган.																
Рослини складаються з частин, які називаються органами.	Чому рослини – це живі організми.																

Усвідомлення змісту. Учень знайомиться з новою інформацією. На цьому етапі вчитель має найменший вплив на учня. Учень аналізує інформацію, визначає особисте її розуміння. Актуальність етапу в тому, що розвивається вміння працювати з інформацією, працювати самостійно, виділяти головне, суттєве; формується компетентність учнів з даного предмета.

Учитель розробляє зміст діяльності учнів на уроці : де, коли, яким чином учням буде надано навчальний матеріал, що конкретно будуть робити учні на уроці, у чому проявлятиметься їх діяльність, як учні будуть залучені до активної діяльності, скільки часу триватиме кожний етап їх роботи, чи обмежиться діяльність уроком. На даному етапі можна організувати парну роботу для критичного читання тексту. За умов парної роботи всі діти в класі отримують можливість говорити, обмінюватись ідеями, спілкуватись, допомагати один одному, висловлюватись, переконувати, критично мислити.

Приклади завдань, що були використані на уроці природознавства в 3 класі при вивченні рослин як живих організмів

Робота в парах

(На картках п'яти кольорів написані завдання для роботи з текстом. Кожна пара учнів отримує картку певного кольору і протягом трьох - п'яти хвилин опрацьовує статтю підручника. Оскільки кольори повторюватимуться, то у класі утворюються певні робочі групи – за кольорами. Таким чином діти мають змогу доповнювати відповіді свої товаришів.)

Як рослини живляться?

Як рослини дихають?

Як рослини рухаються?

Яке значення для рослин має кожен орган?

Чому рослини – живі організми?

Що ми знаємо?	Про що дізнаємось?	Про що ми дізналися?
-Рослини – зелене диво. -Рослини – зелені друзі. -Рослини – краса життя. -Людина пізнає світ. -Рослини різняться розміром, будовою, умовами життя та його тривалістю. -Рослини одного виду подібні між собою, а різних видів – не схожі. -Рослини складаються з частин, які називаються органами.	-Як живуть рослини. -Як живляться, дихають. -Чи вміють рослини рухатись -Яке значення має для рослин кожен орган. - Чому рослини – живі організми.	За допомогою коренів рослина закріплюється в ґрунті і всмоктує з нього воду і поживні речовини. Від коренів вода і поживні речовини надходять до інших органів; дихають усіма органами і вдень, і вночі. На перший погляд рослини нерухомі, насправді це не так. Рослини життєво необхідні всім організмів, бо кожен з них має своє призначення. Рослини мають ознаки живої природи: живляться, дихають, ростуть, розмножуються, відмирають.

УСВІДОМЛЕННЯ ЗМІСТУ

Читання тексту частинами із зупинками (“Кероване читання”) з використанням багаторівневого опитування.

Мета: стимулювати читацьку активність школярів, активізувати мислення учнів у процесі читання, сприяти усвідомленню тексту та його розумінню під час читання, вчити «взаємодіяти» із прочитаним.

Учні читають текст до зупинки, після кожної зупинки вчитель ставить запитання, які спрямовують процес осмислення прочитаного. Перед читанням наступної частини тексту ставляться запитання, які мають на меті спрогнозувати подальший хід подій. Процес читання вчитель супроводжує ілюстраціями – зображеннями тварин, фотопейзажами.

Рефлексія. Учень стає власником ідеї, інформації, знань; має можливість використати знання; обмінюється знаннями з іншими учнями; дає оцінку та

самооцінку діяльності на уроці, усвідомлюючи все, що було зроблено на уроці; замислюється над підвищенням якості знань.

Під час підбиття підсумків уроку рефлексія розглядається як процес, зворотній до початку уроку, що надає учасникам навчально – виховного процесу можливість озирнутися на події, що відбулися, зіставити мету уроку з досягнутими результатами, спланувати необхідну корекцію.

Тут знову можна повернутись до таблиці і проаналізувати урок, спираючись на зазначені в ній пункти.

Або можна використати такий метод етапу рефлексії, як «Рюкзак».

Він дає можливість залучити кожного учня класу до роботи на цьому етапі. Він полягає в тому, що кожен з учнів стисло записує на папері відповідь на запитання «Які з тих знань, умінь, способів дій, що отримали на уроці, вони візьмуть із собою для використання на інших уроках, у житті, для виконання домашнього завдання, тематичного оцінювання тощо?»

Папірці з відповідями складають у рюкзак (справжній чи уявний). Вибірково знайомляться з відповідями.

Особливості даного методу в тому, що він дає можливість залучити до роботи всіх учнів, виділити головне, визначити важливість уроку, внести елемент гри, сприяє розвитку позитивних емоцій та зацікавленості до навчання; крім того надає вчителю інформацію про кожного учня, про методи роботи, що були важливими для учнів, сподобались їм; а також створює основу для проведення мотивації на наступних уроках.

РЕФЛЕКСІЯ

Мета: дати можливість учням оцінити нову інформацію, трансформувати її.

На цьому етапі можна запропонувати різні стратегії.

Інсценізація. Робота у групах.

Завдання: виберіть ту частину тексту, яку б ви хотіли інсценізувати. Розподіліть ролі. Вивчіть свої слова. Подумайте, як використати міміку, жести, рухи, щоб дія була повною. Зіграйте свою частину.

Дискусія із застосуванням “Т- схеми”

Т-схема – це багатоцільовий графічний організатор для запису бінарних запитань, що дозволяє наочно продемонструвати протилежні думки (так-ні) для “об’ємного” розуміння певної проблеми.

Мета: продемонструвати протиріччя об’єкта, показати, що дощ може бути і корисним, і шкідливим у залежності від ситуації.

Порядок проведення дискусії.

Постановка проблеми вчителем.

На цьому етапі вчитель пропонує учням бінарне запитання, яке вимагає сформулювати аргументи на захист протилежних точок зору.

Учні креслять схему.

Т-схема

Чи добре, коли йде дощ?

ТАК

НІ

На другому етапі вчитель організує групову роботу: розподіляє учнів на групи і оговорює порядок презентації роботи групи. Завдання: обмінятися думками та записати по три аргументи, які б підтверджувати позицію «так» і позицію «ні». На третьому етапі відбувається обговорення проблеми у групах, висловлення різних думок і доказів, які обґрунтовують їх.

Проведення дискусії. На цьому етапі групи презентують свою роботу для всього класу. Вчитель підсумовує роботу класу під час дискусії.

Роль учителя у проведенні дискусії може змінюватися від позиції “невтручання” у її хід і зміну думок до аргументованого висловлення своєї власної думки на проблему. Якщо вчитель висловлює свою думку, то це він має зробити наприкінці дискусії, щоб не спровокувати одноманітності поглядів на проблему, адже авторитет вчителя для молодших школярів незаперечний.

Рефлексія. На останньому етапі учням пропонується самотійно оцінити свою участь у дискусії.

Чи можна сказати однозначно, дощик хороший чи поганий?

Сформулюйте висновок у групі.

Діаграма Венна

Мета: Порівняти дощик і сонечко

Діаграма Венна будується на двох (або більше) великих колах, що частково накладаються одне на одне і посередині утворюється спільний простір. Учитель пропонує учням відповісти на запитання, що виявляють спільні та відмінні риси об'єктів.

Чим схожі дощик і сонечко?

Чим вони відрізняються?

Що відбувається, коли одночасно з'являються

Хто з вас спостерігав веселку? **об'єкт**

Як ви думаєте, чому її так називали?

Як ще називають веселку?

Скільки кольорів у веселки? Назвіть їх.

«Заохочуйте бажання дітей до оновлення, якщо ви хочете виховати в них риси нової людини» - закликає Шалва Олександрович Амонашвілі.

Тож завдання, що стоїть перед учителем кожного предмета, - навчити дітей мислити критично; подбати про те, щоб вони вміли відрізняти сіре від білого, навіть якщо (як у тій казці, що я розповіла на початку) додано лише одну краплю чорної фарби. Тоді, коли такі діти стануть дорослими, вони не дозволять, щоб їхні будинки стали чорними, а життя нещасливим.

[illegible]

